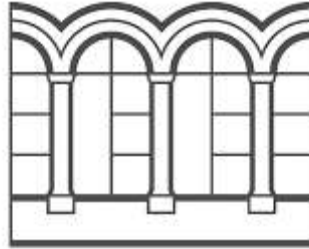

ФИЛОЗОФСКИ
ФАКУЛТЕТ

1838

КАТЕДРА ЗА АНДРАГОГИЈУ

Мастер академске студије андрагогије

Извештај о самовредновању

Београд, октобар 2020.

Садржај

1. Увод: опис процеса самовредновања
2. Основни подаци о Катедри за андрагогију
3. Процена испуњености стандарда
  - Стандард 4. Квалитет студијског програма
  - Стандард 5. Квалитет наставног процеса
  - Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника
  - Стандард 8. Квалитет студената
  - Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
  - Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
  - Стандард 11. Квалитет простора и опреме
  - Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета
  - Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета

1. УВОД: ОПИС ПРОЦЕСА САМОВРЕДНОВАЊА

Поступак самовредновања који је предмет овог извештаја обављен је у свим областима обезбеђивања квалитета предвиђеним Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа Националног савета за високо образовање и интерним актима који регулишу обезбеђивање квалитета Филозофског факултета.

У поступку самовредновања учествовали су бројни органи и тела Факултета а поступак је координирала радна група формирана на нивоу Катедре за акредитацију и самовредновање. У поступку процене квалитета и самовредновања коришћене су одговарајуће методе и извори података: анализа докумената и емпиријских података, анкета студентата, запослених и послодаваца, као и дискусије и ставови релевантних тела и комисија Одељења за педагогију и андрагогију и Филозофског факултета.

Актуелни извештај садржи: оцену испуњености сваког појединачног од десет стандарда квалитета који су утврђени Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма који је Национални савет за високо образовање донео на седници одржаној 25.02.2019. године на основу члана 12. став 1. тач. 13 Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон и 73/2018). Извештај, такође, садржи и SWOT анализу прописану Упутством Комисије за акредитацију и проверу квалитета. Извори података и прилози уз овај Извештај објављени су на факултетском сајту или се налазе у архиви Факултета.

Методологија прикупљања података у поступку самовредновања и анкете, као инструменти прикупљања одређених података, дефинисани су Правилником о обезбеђивању квалитета и самовредновању и Изменом и допуном Правилника о обезбеђивању квалитета и самовредновању Факултета. Поступак самовредновања спроведен је у три фазе. У првој фази утврђен је списак података које треба прикупити и извори тих података, као и временска динамика прикупљања података. У другој фази спроведено је анкета кључних интересних страна (за потребе састављања овог Извештаја спроведене је анкета дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења), као и анкета послодаваца (за потребе састављања овог Извештаја спроведено је и анкета послодаваца о задовољству стеченим

квалификацијама студената). Такође, прикупљени су и подаци о успеху студената на испитима и успеху студената у студирању на основу релевантне службене документације (евиденције) Факултета. У трећој фази прикупљени подаци су обрађени и анализирани и састављен је овај извештај.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАТЕДРИ ЗА АНДРАГОГИЈУ

Назив високошколске установе: Универзитет у Београду -Филозофски факултет

Адреса: Чика Љубина 18-20, Београд

[Интернет адреса](#)

[Мастер академске студије](#)

[Наставници и сарадници](#)

Катедра за андрагогију основана је 1962, а Студијска група 1979. године. Студијска група за андрагогију настала је из истоименог смера на Одељењу за педагогију. На Групи за андрагогију постоје основне, мастер и докторске студије засноване на изучавању већег броја андрагошких дисциплина које се баве општим и специфичним проблемима учења и образовања одраслих.

Катедра за андрагогију организована је као саставни део Одељења за педагогију и андрагогију. На Катедри за андрагогију ангажовано је 14 наставника и 3 сарадника, а студира око 200 студената.

Мастер академске студије андрагогије на Филозофском факултету у Београду су јединствене у нашој земљи. Концепција студија андрагогије заснива се на вишедеценијској традицији у изучавању андрагогије, како у свету, тако и на Филозофском факултету у Београду.

На челу Катедре је шеф Катедре, чији мандат траје три године. Шеф Катедре сазива редовне седнице, а по потреби и ванредне, и прати и координише рад свих катедарских тела и комисија, уз непосредну координацију са Управником Одељења за педагогију и андрагогију.

У својству ненаставног особља рад Катедре и функционисање студијске групе подржава Секретар Катедре и два библиотекара.

За остваривање образовне и научне делатности студијска група располаже одговарајућим простором и опремом, у оквиру материјалних могућности Факултета. Поред радних просторија и кабинета, у оквиру Одељења за педагогију и андрагогију постоји и библиотека са читаоницом, која прима највише 25 студената истовремено. Саставни део Одељења за педагогију и андрагогију је и Институт за педагогију и андрагогију, основан 1983. године, са циљем остваривања и унапређивања научноистраживачке делатности у области педагогије и андрагогије. Делатност Института усмерена је и ка формирању научног подмлатка и усавршавању научних кадрова а у том оквиру окупља и подстиче усавршавање младих истраживача – студената докторских студија андрагогије.

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

Студијски програм мастер академских студија андрагогије је један од 12 студијских програма мастер академских студија на Филозофском факултету Универзитета у Београду, у трајању од 1 године (60 ЕСПБ). На Катедри за андрагогију реализују се основне, мастер и докторске студије андрагогије. Листа свих студијских програма који су акредитовани на Филозофском факултету Универзитета у Београду са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у претходне 3 школске године дата је у [Табели 4.1.](#)

На програм мастер академских студија андрагогије може се уписати укупно 30 студената сваке године.

Услови уписа на студијски програм: Завршене основне академске студије андрагогије (240 ЕСПБ) или завршене основне студије андрагогије у четворогодишњем трајању, у складу са условима утврђеним Статутом Универзитета и Факултета; студент који је завршио други студијски програм полаже диференцијални испит у складу са студијским програмом и Статутом Факултета.

Услови уписа: завршене основне академске студије андрагогије (240 ЕСПБ) или завршене основне студије андрагогије у четворогодишњем трајању, у складу са условима утврђеним Статутом Универзитета и Факултета. Студент који је завршио други студијски програм полаже диференцијални испит у складу са студијским програмом и Статутом Факултета.

Услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија: Студент може прећи са других програма мастер академских студија уколико положи диференцијалне испите које утврђује Одељење на основу увида у студијски програм са којег прелази. Процедура преласка утврђена је Статутом Факултета.

Листа обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем: Студијски програм мастер академских студија састоји се од једног обавезног предмета, четири изборна предмета, студијског истраживачког рада и завршног мастер

рада, што обезбеђује јединствен излазни профил, односно звање мастер андрагог. У току првог семестра студент слуша и полаже Методологију истраживања образовања и учења одраслих као обавезан предмет и још 4 изборна предмета са јединствене листе од 17 изборних предмета. Изборну листу чине следећи предмети: Развој курикулума у образовању одраслих, Анализа потреба за знањима и вештинама, Трансформативно учење, Тренинг менаџмент, Управљање знањем, Образовање одраслих у социјалној заштити, Евалуација у образовању одраслих, Тржиште рада и образовање одраслих, Доколичарско образовање одраслих, Организационо учење, Професионални развој наставника у образовању одраслих, Модели менаџмента у образовању одраслих, Експресивне методе у образовању одраслих, Управљање људским ресурсима, Комуникационо – медијско образовање одраслих, Образовање лидера, Образовни програми за родитељство.

Студијски истраживачки рад и израда завршног мастер рада су активности предвиђене у другом семестру и њихов садржај и обим је у функцији израде мастер рада.

Начин извођења студија и потребно време за извођење студија: Мастер академске студије трају једну школску годину, односно два семестра. Недељно оптерећење студента у оквиру активне наставе је 20 часова у оба семестра. Бодовна вредност предмета исказана је у складу са Европским системом преноса бодова (ЕСПБ). Укупан број ЕСПБ за годину мастер студија износи 60, од којих је 24 (4 x 6) бодовна вредност изборних предмета, 6 обавезног предмета, 10 студијског истраживачког рада и 20 завршног мастер рада.

Механизми праћења квалитета студијског програма мастер андрагогије заснивају се на јасно утврђеној процедури на Филозофском факултету која је усклађена са процедурама и правилима важећим за Универзитет у Београду, попут Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколске установе и студијских програма који је донео Национални савет за високо образовање на седници одржаној 25.02.2019 на основу члана 12. Став 1. Тач. 13 Закона о високом образовању (Службени гласник РС, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон и 73/2018).

Праћење и проверавање циљева обезбеђује се помоћу радног оптерећења студената, осавремењавањем садржаја, као и прикупљањем информација од

дипломираних студената и од послодаваца - привредних и других организација из окружења, о квалитету програма (видети [Прилог 4.1.](#) и [Прилог 4.2.](#)).

Мастер академске студије андрагогије усмерене су на развијања општих и специфичних знања, вештина и компетенција, потребних за самостално обављање андрагошких послова и истраживачки рад у области учења и образовања одраслих.

Циљеви мастер академских студија су:

- овладавање савременим концепцијама и теоријско-методолошким оријентацијама у области андрагошке науке, њеним дисциплинама и различитим областима образовања одраслих.
- оспособљавање за критичко сагледавање савремених и актуелних проблема образовања одраслих, упознавање њихових теоријских исходишта и особености њиховог развоја и истраживања.
- оспособљавање за успешно самостално деловање у пракси образовања одраслих, коришћењем специфичних знања, вештина и компетенција за:
- разумевање европских стандарда у образовању одраслих и интегрисање у Европу као друштво учења;
- развој курикулума оријентисаног на компетенције;
- коришћење стратегије и модела менаџмента у образовању;
- примену стратегије управљања каријером и људским ресурсима;
- планирање и пружање образовне подршке за квалитетно коришћење слободног времена, развој комуникационе и медијске културе;
- планирање и спровођење образовних интервенција за решавање различитих индивидуалних, породичних и социјалних криза;
- коришћење савремених образовних технологија у пољу образовања одраслих;
- оспособљавање за разумевање различитих епистемолошких основа андрагошких истраживања и за конципирање и реализацију различитих врста истраживања, примерених специфичностима проблема који се истражује, у националном и интернационалном контексту;
- развој креативности, смисла за вођење и учествовање у тимском раду и свести о потреби континуираног стручног усавршавања.

Студијски програм мастер академских студија андрагогије омогућује наставак образовања на докторским студијама.

Програм мастер академских студија андрагогије на Филозофском факултету у Београду и у формалном и у структурном смислу одговара програмима другог нивоа студија у одговарајућем образовно-научном пољу (образовање одраслих, андрагогија) на истакнутим универзитетима у ЕУ и у Северној Америци, који су током преласка на ЕСПБ систем усаглашени у оквиру Европске и Северноамеричке асоцијације за истраживања у области образовања (EERA и AERA).

Сви ови мастер програми су и истраживачки и професионално оријентисани, јер обезбеђују проходност на све врсте докторских студија (оријентисане на практичан рад, D.Ed. и на истраживања оријентисане, Ph.D.) и пуну професионалну компетентност за послове анализе и интервенције у различитим подручјима образовања и васпитања одраслих, а одликују се и изузетном флексибилношћу која рефлектује понуду фундаменталних и предметно-специфичних андрагошких дисциплина.

Приликом конципирања студијског програма посебно су узети у обзир програми мастер академских студија андрагогије из 2012. године из изузетно значајних центара образовног, научног и истраживачког рада у међународним оквирима, као што су: Filozofická fakulta, UNIVERZITAKARLOVA V PRAZE, Чешка Република, /201-300 место на Шангајској листи универзитета 2012/, Студијски програм: Andragogika a personální řízení, (Andragogija i menadžment ljudskih resursa); Filozofska fakulteta UNIVERZE V LJUBLJANI, Oddelek za pedagogiko in andragogiko, Словенија, /401-500 место на Шангајској листи универзитета 2012/, Студијски програм: Andragogika (Andragogija); UNIVERSITY OF HELSINKI, Faculty of Behavioural Sciences, Institute of Behavioural Sciences, Финска, /73. место на Шангајској листи универзитета 2012/, Студијски програм: Adult Education and Developmental Work Research (Образовање одраслих и истраживање развоја рада); UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ, Department of Education, Финска, /401-500 место на Шангајској листи универзитета 2012/, Студијски програм: Education and Adult Education (Образовање и образовање одраслих); и THE UNIVERSITY OF GEORGIA, College of Education, Сједињене

Америчке Државе /101-150 место на Шангајској листи универзитета 2012/, Студијски програм: велики број програма са различитим исходима (MA или MEd): Recreation and Leisure Studies (MA) (MEd); Adult Education; Adult Education, Learning and Organization Development Program; Human Resource and Organizational Development; Educational Administration and Policy.

Усаглашеност студијског програма огледа се у томе што обухвата:

- неопходна знања из области методологије андрагошких истраживања на нивоу истраживачке компетенције неопходне за израду мастер рада, систем изборних предмета и менторски вођен студијски истраживачки рад, којим се обезбеђује:
- продубљено изучавање предметно-специфичне области
- висок ниво професионалних компетенција за подручје рада мастер андрагога усаглашених у земљама којима се примењује ЕСПБ
- интегрисана подручја усмерења на образовање, учење и васпитање одраслих, развој људских ресурса, доколицу, породицу, комуникације, менаџмент.

Исходи студијског програма мастер академских студија андрагогије дефинисани су на нивоу целог програма а са њима усклађени и исходи сваког појединачног силабуса, које дефинишу предметни наставници. Анализа Табеле мапирања предмета приказана у наставку, пружа преглед дефинисаних исхода мастер академских студија андрагогије и обавезних и изборних предмета којима се обезбеђује њихово достизање:

Исходи мастер академског студијског програма андрагогија	Обавезни и изборни предмети на мастер академским студијама андрагогије (2014)
По завршетку мастер академских студија, мастер андрагог:	<i>Обавезни предмет:</i>
	Методологија истраживања образовања и учења одраслих
	<i>Изборни предмети:</i>

<ol style="list-style-type: none"> 1. познаје основне теориско-методолошке проблеме посебних андрагошких дисциплина и подручја образовања и учења одраслих; 2. познаје различите истраживачке епистемолошко-методолошке приступе и парадигме и разуме њихове импликације у проучавању специфичних проблема образовања и учења одраслих; 3. конципира и реализује различите врсте примењених истраживања образовања и учења одраслих; 4. примењује различите modele у развоју курикулума и модуларних програма образовања и обуке усмерених на формирање стручних компетенција; 5. познаје савремене тенденције и стандарде у европској пракси образовања одраслих и учествује у конципирању, управљању и администрирању европских пројеката; 6. учествује у конципирању и примени различитих модела управљања системом и институцијама за образовање; 7. планира и реализује различите облике интервенције у подручју селекције и развоја људских ресурса; 8. креира стратегије и програме каријерног вођења и активног тражења посла и пружа подршку у њиховој реализацији; 9. пројектује системска решења за образовне акције и програме помоћу којих се остварују различите развојне стратегије друштва и друштвених група и остварује подршка заштити интереса и потреба различитих друштвених група и појединаца; 10. планира и реализује различите облике образовних интервенција за решавање различитих индивидуалних, породичних и социјалних криза; 11. осмишљава и развија системе квалитета различитих елемената и аспеката образовања и учења одраслих, уз уважавање националних и међународних стандарда квалитета; 12. примењује савремена медијска и комуникациона средства у организацији и реализацији образовања и учења одраслих; 13. користи савремене информационо- 	<p>Развој курикулума у образовању одраслих</p> <p>Анализа потреба за знањима и вештинама</p> <p>Трансформативно учење</p> <p>Тренинг менаџмент</p> <p>Управљање знањем</p> <p>Образовање одраслих у социјалној заштити</p> <p>Евалуација у образовању одраслих</p> <p>Тржиште рада и образовање одраслих</p> <p>Доколичарско образовање одраслих</p> <p>Организационо учење</p> <p>Професионални развој наставника у образовању одраслих</p> <p>Модели менаџмента у образовању одраслих</p> <p>Експресивне методе у образовању одраслих,</p> <p>Управљање људским ресурсима</p> <p>Комуникационо – медијско образовање одраслих</p> <p>Образовање лидера</p> <p>Образовни програми за родитељство.</p>
---	--

комуникационе технологије у стицању знања и
власитом професионалном развоју.

За примену Стандарда 4 - Квалитет студијских програма - одговоран је Декан, Продекан за наставу, Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање, управници одељења, шефови катедри, наставници, сарадници и студенти Филозофског факултета. Студијски програми у оквиру којих се изводи настава на Факултету у потпуности су усклађени са усвојеном мисијом и циљевима факултета.

Посебан допринос унапређењу квалитета студијских програма и квалитета наставе представља платформа за e-learning (Moodle) која омогућава интерактивну комуникацију са студентима на значајном броју предмета на свим студијским програмима. Више наставника на Катедри за андрагогију користи ову платформу у реализацији програма а посебно је интензивирано коришћење ове и других платформи за онлајн наставу (Zoom, Google Classroom, Google Meet) у условима пандемије изазване САРС 2 корона вирусом.

Одељење за педагогију и андрагогију и у оквиру њега Катедра за андрагогију, као и друга одељења Филозофског факултета Универзитета у Београду имају јасно утврђену процедуру одобравања и усвајања нових студијских програма (Упутство о поступку за покретање новог студијског програма број СИ/ВК 05/2-7 бр. 1094/1 од 29.09.2010. године).

Организација и начин извођења наставе на мастер академским студијама односно облици наставе, обезбеђивање услова за квалитетно извођење наставе, информисање студената о начину организовања и времену одржавања свих облика наставе, упис на студије, правила студирања, провера знања и оцењивање, напредовање студената, и друга питања у вези са наставом на Факултету ближе су дефинисани Статутом Филозофског факултета и одговарајућим правилницима, тј. правилима студија: Правила мастер академских студија за студенте уписане од школске 2006/2007. године Правна акта – Правила студија – документ 5.5.2 (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

У складу са перманентим праћењем савремених токова у области андрагогије у свету, наставници предлажу и у складу са утврђеном процедуром примењују, мање измене студијског програма, у циљу актуелности и унапређења његовог квалитета, имајући у виду потребе тржишта рада, развојне циљеве и потребе будућих мастер андрагога.

У Табели 4.2. приказан је проценат дипломираних студената, у односу на број уписаних, у академској 2016/17, 2017/18 и 2018/19 години, у оквиру акредитованих студијских програма. Када је реч о мастер академским студијама андрагогије, овај проценат варира и

креће се од 0,75% у 2016/2017, преко 0,25% у 2017/18, до завидних 1% у 2018/19.

У циљу документовања пролазности односно успешности окончања студија у предвиђеном року, у Табели 4.3. је приказано просечно трајање студија у школској 2016/17, 2017/18. и 2018/19. години. Дужина студирања има неуједначен тренд (2.33,1.5 па 2.11 година) и генерално говори о малом броју студената који у року од само 1 године заврше мастер академске студије андрагогије.

Садржина студијског програма андрагогије на сва три нивоа студија је усаглашена са одговарајућим одредбама Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Београду и Статута Факултета. Структура и основни елементи студијског програма за основне студије усклађени су са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма. Такође су поштовани стандарди уграђени у документа донета на нивоу Факултета, попут Правила о мастер академским студијама (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta) којима се ближе одређује организација и реализација мастер академских студија. Споменуте стандарде и њима својствене правилнике прати Стратегија обезбеђења квалитета која за прву област праћења, обезбеђења и унапређења квалитета на Филозофском факултету управо наводи област студијских програма, и то у погледу усаглашености студијских програма са стандардима Националног савета за високо образовање, регионалним и европским програмима, савременим научним достигнућима у области студија; у погледу усаглашености исхода образовања и учења са компетенцијама сходно Закону о националном оквиру квалификација РС; у погледу радног оптерећења студената.

Процена мастер академског студијског програма андрагогије Филозофског факултета у Београду, тј. његове структуре и предмета показује да су испуњени сви поменути стандарди, односно да сачињени програм:

- укључује све законом и правилима дефинисане елементе;
- научно је утемељен и компатибилан са сродним страним програмима у области андрагогије и образовања одраслих;
- има јасно и експлицитно дефинисану улогу и сврху у образовном систему
- оспособљава за учествовање у свим фазама истраживања (самостално и/или у тиму) ради унапређивања праксе образовања и учења одраслих
- доприноси задовољењу друштвене потребе за професионалним обављањем следећих

послова: истраживача образовања у научно-истраживачким институцијама и пројектима примењених истраживања; сарадника у школама свих врста и нивоа; организатора образовно-културних активности у различитим институцијама; менаџера у образовању; аналитичара образовања и тржишта рада; сарадника у службама за запошљавање и посредовање у запошљавању; менаџера за развој људских ресурса у предузећима; програмера образовања; наставника андрагошке групе предмета, грађанског, еколошког и мировног образовања; саветника у области каријерног вођења; сарадника у области социјалне бриге и заштите породице, одраслих, старих и лица са посебним потребама; сарадника у саветовалиштима за брак и породицу; организатора програма образовања за потребе посебних циљних и професионалних група; тренера за наставнике, инструкторе и тренере; стручног сарадника и уредника за издавачку делатност у области образовања; тренера за кључне вештине у подручју стручног образовања; стручног сарадника за проблеме ресоцијализације; стручног сарадника за образовање у органима државне управе и локалне самоуправе; сарадника у заводима за унапређење васпитања и образовања и одговарајућим центрима; сарадника образовних редакција и програма у медијима масовних комуникација; сарадника у подручјима спорта, рекреације, туризма и игре одраслих; сарадника у реализацији програма образовања у библиотекама, музејима, галеријама, клубовима и центрима за културу.

- чини добру базичну основу за даљи наставак образовања и усавршавања у оквиру докторских студија андрагогије.

SWOT анализа студијског програма Андрагогија – мастер академске студије

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Јединственост студијског програма и ван граница земље+++ * Умреженост, предавачко и научно искуство и активитет наставника +++ * Усаглашеност циљева и садржаја студијског програма и исхода учења +++ * Континуирано осавремењавање програма +++ * Доступност информација о циљевима и садржају предмета ++ * Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења ++ * Интердисциплинарност садржаја студија 	<ul style="list-style-type: none"> * Тренутно недостајућа стручна пракса +++ * Неравномерно заступљен број студената на изборним предметима у оквиру програма ++ * Недовољно широк спектар изборних предмета у односу на ширину проблематике и интегрални увид у различите области истраживања и рада андрагога ++ * Нередовна међусобна размена искустава наставника у имплементацији предмета ++

<p>++</p> <p>* Интензивна међународна сарадња кроз професионалне и академске мреже и Еразмус програме којом се подстиче и мобилност наставника и студената +++</p>	<p>* Недовољно тимског рада наставника на емпиријским истраживачким пројектима++</p> <p>* Превасходно истраживачки конципиран студијски програм који не може у потпуности да одговори на потребе професионалаца практичара ++</p>
Могућности	Опасности
<p>* Даља координација и подршка Управе факултета у унапређењу квалитета студија у целини ++</p> <p>* Ангажовање Катедре и Одељења, уз подршку Управе Факултета, на отварању простора за програм специјализације или усавршавања андрагога из праксе +++</p> <p>* Подршка Управе факултета у иницирању и спровођењу као и јавној презентацији истраживачких пројеката који би повратно допринели и квалитету студијских програма +++</p> <p>* Интензивирање сарадње са привредним и другим организацијама на обезбеђивању контакта са праксом и обезбеђења квалитетне праксе за мастер студенте +++</p> <p>* Неговање комуникације са алумни заједницом и константно праћење пореба и промена у свету рада +++</p> <p>* Постављање ставова свршених мастер студената и послодаваца у фокус будућих промена студијског програма +++</p> <p>* Подстицаји струковном умрежавању и активитету наставника и сарадника на Катедри за андрагогију ++</p> <p>* Ширење и интензивирање сарадње са иностраним институцијама и организацијама зарад континуиране међународне научне размене и унапређења мобилности наставника и студената ++</p>	<p>* Недостатак финансијске и укупне подршке могућности за кадровско јачање Катедре +++</p> <p>* Отежане финансијске и друге могућности покретања програма специјализације и усавршавања андрагога из праксе +++</p> <p>* Изостанак спремности или расположивости за тимски рад наставника на истраживачким пројектима ++</p> <p>* Недовољн мотивисаност студената за мобилност и размену услед промена система финансирања у оквиру Еразмус програма ++</p> <p>* Недовољна мотивисаност послодаваца за континуирану сарадњу и обезбеђивање повратне информације о квалитету код њих запослених андрагога као и могућност праксе +++</p> <p>* Недовољни ангажман на континуираној комуникацији са алумни заједницом ++</p> <p>* Недовољна мотивисаност бивших студената за активну сарадњу на реализацији односно унапређењу студијског програма +++</p> <p>* Недовољна мотивисаност редовних и дипломираних мастер студената да искажу своја мишљења о квалитету студијског програма</p>
<p>Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности</p>	
<p>Предлог мера и активности за унапређење квалитета студијских програма</p> <p>И поред објективних показатеља квалитета мастер академског студијског програма</p>	

андрагогија, на основу извршене анализе, увида у потребна побољшања као и процене дипломираних мастер студената и послодаваца ([Прилог 4.1](#) и [4.2](#)), могу се издвојити следеће активности којима би квалитет програма могао бити напређен:

- Унапређење механизма праћења и провере остварености исхода студијског програма
- Већа међусобна сарадња наставника на усаглашавању садржаја и покривености разноврсне проблематике изборним предметима
- Увођење стручне праксе студената у студијски академски програм мастер андрагогије
- Изналажење простора за покретање програма специјализације-усавршавања андрагога из праксе
- Ширење и јачање мреже сарадника и институција у циљу интегрисања практичних активности
- Усавршавање наставника у примени нових технологија у настави
- Развој заједничких курикулума са сродним програмима/факултетима;
- Отварање могућности за пријем нових наставника и сарадника;
- Неговање редовне комуникације са струковним удружењем и алумни заједницом
- Тимски рад на истраживачким пројектима и јавној презентацији резултата
- Укључивање студената у истраживања и практичне активности у заједници.

Табеле и прилози за Стандард 4:

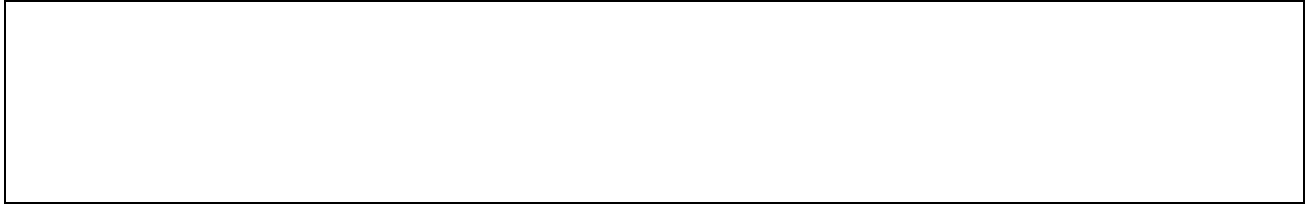
[Табела 4.1.](#) Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 академске године

[Табела 4.2.](#) Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 академске године у оквиру акредитованих студијских програма.

[Табела 4.3.](#) Просечно трајање студија у претходне 3 академске године.

[Прилог 4.1.](#) Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

[Прилог 4.2.](#) Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Систем квалитета и управљање овим системом на Филозофском факултету Универзитета у Београду регулисано је следећим правним актима:

- 1) *Статутом*, у оквиру којег се, поред бројних других делова и чланова, као посебна област која се овим документом уређује наводи „Самовредновање и оцењивање квалитета студијских програма, наставе и услова рада“;
- 2) *Правилником о обезбеђивању квалитета и самовредновању*, у којем се, између осталих, као посебна област, у оквиру које се систематски прати испуњеност стандарда, издваја наставни процес;
- 3) *Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање*, у којем су под Стандард 3 подведени „Стандарди за обезбеђивање квалитета наставног процеса“; и
- 4) *Правилником о студентском вредновању наставе и педагошког рада наставника*.
http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta

Међу комисијама које образује Наставно-научно веће Филозофског факултета је и Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање. У тој Комисији Одељење за педагогију и андрагогију има два члана.

Како је то прописано *Статутом* Факултета (Члан 32), тако се и на Студијској групи за андрагогију, када је реч о мастер академским студијама, Планом извођења наставе, између осталог утврђују: наставници и сарадници који ће да реализују наставу; место одржавања наставе; временски распоред; организациони облици; распоред полагања испита и остали елементи неопходни за уредно извођење наставе.

Иако се студијски програм мастер академских студија андрагогије реализује на начин како је и акредитован (2014. године), на седницама Катедре за андрагогију се континуирано, у просеку једанпут месечно разматрају и чиниоци важни за реализацију наставног процеса. Ова разматрања се нарочито интензивирају пред почетак новог семестра. Након тога се о неким од важних питања везаних за наставни процес расправља и на седницама Одељења за педагогију и андрагогију, одакле се одређени резултати расправе, као и постигнути договори прослеђују на седнице Наставно-научног већа Филозофског факултета. У складу са обавезом и праксом на читавом Факултету, План извођења наставе се објављује пре почетка наставе у конкретном семестру и доступан је јавности (http://www.f.bg.ac.rs/studenti/plan_nastave). На исти начин је студентима и јавности доступан и распоред термина у којима наставници и сарадници Студијске групе за андрагогију одржавају консултације са студентима.

Приликом финалне припреме распореда наставе на мастер академским студијама андрагогије наставници и сарадници међусобно договарају извесне мање измене, како би се реализација наставе у што већој мери прилагодила студентима. На тај начин се избегавају могућа делимична преклапања планираних термина, води се рачуна да студенти између предавања немају велике паузе, ослобађа се по потреби простор за предавања страних гостујућих предавача, међусобно се тематски усклађују активности у оквиру различитих предмета и слично, у функцији пружања подршке студентима за

израду завршног рада. Ово је такође начин за међусобно договарање колега и студената за усклађивање обавеза проистеклих из међународне мобилности студената са обавезама реализације наставе на Студијској групи за андрагогију, што је посебно актуелно код студената мастер академских студија.

Приликом реализације наставе наставници и сарадници са Катедре користе савремене облике, методе и технике рада, који, поред унапређивања процеса поучавања и учења, за функцију имају и обезбеђивање интерактивности у оквиру ових процеса.

Активитет студената током наставног процеса обезбеђује се на основу више елемената студијског програма, и то: исхода студија; међусобним односом (пропорцијом) предавања и вежби по предметима; облицима и методама рада; садржајима; одабиром литературе; предиспитним обавезама и др.

Настава која се реализује на мастер академским студијама андрагогије је на основу постављених **исхода студија**, односно компетенција које треба до краја студија да развије студент, пројектована тако да обезбеди досезање дефинисаних исхода, и то: у терминима знања 2 исхода и у терминима сложених вештина (посебних компетенција) 11 исхода. Стављање знања у функцију рада и развој вештина и стручних компетенција могуће је једино обезбеђивањем процеса вежбања и практиковања, ка чему је оријентисан наставни рад, самосталан истраживачки рад и рад на изради завршног рада.

Имајући у виду да су вежбе, као организациони облик, намењене отварању ширег простора за различите активности студената, ваља размотрити **међусобан однос предавања и вежби** у оквиру студијског програма мастер академских студија андрагогије. Од укупно 18 предмета код свих је подједнак број предавања и вежби, и то 2 + 2.

Интерактивност је надаље подржана и облицима и методама рада који се примењују у реализацији наставе. Анализа силабуса предмета које држе наставници и сарадници са Катедре за андрагогију, на нивоу мастер академских студија андрагогије, показује да су од облика и метода рада, поред предавања, заступљени: анализе, саопштења, извештаји, дискусије, истраживачки рад – израда пројекта и реализација истраживања, тимски рад, презентације, индивидуални рад, радионице, консултације, рад у рачунарској учионици, симулирање, демонстрирање, групни рад, израда рефлексивног дневника, стручне посете, студије случаја, семинарски истраживачки рад, учешће у огледним обукама, он-лајн метод и други. Побројани облици и методе, као и они који нису наведени имају вишеструку функције, међу којима су: подстицање активности студената, развој вештина и компетенција и повезивање са праксом. Свакако да примена овако широког спектра, и за наставнике и за студенте у погледу степена активитета захтевних, облика и метода подразумева и брижљив одабир наставних садржаја који ће се на овај начин обрађивати.

На овом нивоу студија видљив је нагласак на истраживачком раду студената, као и на менторском раду. Развијање истраживачких компетенција студената мастер академских студија андрагогије посебно је подржано кроз Самостални истраживачки рад (СИР) и израду завршеног рада. „Завршни рад представља извештај о самосталном истраживачком

раду студента на одобрену тему. Избор проблема истраживања и одговарајућих методолошких поступака студент дефинише (у договору са ментором) у току Студијског истраживачког рада. Завршни рад садржи аргументацију за избор проблема, опис теоријског и методолошког поступка, резултате истраживања, интерпретацију њиховог значаја за праксу образовања одраслих, као и преглед коришћене литературе. Након израде завршног рада студент приступа његовој јавној одбрани“ (http://www.f.bg.ac.rs/andragogija/program_studija.php?IDK=4771).

За потребе овог нивоа студија, наставници Катедре за андрагогију међусобно додатно сарађују како би ускладили обавезе студената у оквиру више предмета, у циљу пружања додатне заједничке подршке студентима за израду мастер рада. Такође, при крају првог семестра организује се Истраживачки семинар, у оквиру којег наставници и студенти разматрају појединачне идејне пројекте за истраживања за завршни рад сваког од студената и о њима заједно дискутују у циљу њиховог унапређивања.

Низ година уназад на свим нивоима студија на Студијској групи за андрагогију, па и на нивоу основних академских студија, негује се пракса давања студентима шире литературе за обраду садржаја, а не уџбеника у којима би се обрађивао садржај предмета. На овај начин студент се упућује на упознавање са и коришћење већег броја извора, затим обраде једне теме из више извора и њихово повезивање, као и приступање различитим базама података и трагање за широм литературом. На овом нивоу студија студенти користе литературу и на српском и на страним језицима (доминантно на енглеском језику).

Са више институција које се баве образовањем одраслих, сарадници Катедре за андрагогију остварују вишегодишњу сарадњу и на основу те сарадње, за потребе Катедре, а у циљу оспособљавања студената за практичан рад, као и за проширивање могућности за реализацију емпиријских истраживања, Филозофски факултет је склопио споразуме о сарадњи. Као пример, у прилозима је дат *Меморандум о сарадњи и разумевању између Центра за образовање и културу „Божидарац-1947“ и Филозофског факултета Универзитета у Београду* ([Прилог 5.4.](#)). Овај меморандум и слични споразуми, као и директни контакти наставника и сарадника са Катедре са послодавцима отварају широк простор студентима за дужа волонтирања и изван факултетских обавеза. На тај начин студенти мастер академских студија андрагогије често у различитим периодима волонтирају и код више послодаваца.

Предиспитним обавезама се такође подстиче развој различитих и академских и стручних вештина.

Студенти који су на мастер и докторским студијама андрагогије, често се укључују у велики број активности које остварује Институт за педагогију и андрагогију, као део Одељења за педагогију и андрагогију. Најчешће су то активности везане за организацију и реализацију различитих скупова, од семинара до великих међународних конференција, као и обављање различитих послова везаних за реализацију пројектних активности у Институту. Одређени број студената мастер академских студија андрагогије ангажован је у раду Центра за развој каријере студената Филозофског факултета, као и у раду Клуба студената андрагогије.

Сви предмети који улазе у састав студијског програма основних академских студија андрагогије пружају свој допринос досезању постављених исхода на овом нивоу студија. У оквиру појединачних силабуса могуће је да се прати усаглашеност између елемената који чине његову унутрашњу структуру. Као пример је издвојен силабус предмета *Развој курикулума у образовању одраслих*.

Табела 5.2 Спецификација предмета

Предмет: Развој курикулума у образовању одраслих
студијски програм: Мастер академске студије андрагогије (2014)
ЕСПБ: 6, изборни предмет
фонд часова: сем. 1 / 2+2
Силабус: Развој курикулума у образовању одраслих (мастер) (4533)
Услов:
Нема посебних услова
Циљ предмета:
Разумевање теорија и моделе развоја курикулума и оспособљавање за развој курикулума усмереног на формирање компетенција.
Исход:
По завршетку програма студент : познаје теорије, моделе и принципе развоја курикулума; познаје приступе, процедуре и технике развоја курикулума и познаје методе и технике анализе рада и идентификације компетенција и њихове конверзије у исходе учења
Садржај предмета:
<p>Теоријска настава</p> <p>Теорије, модели и принципи развоја курикулума. Структура курикулума и курикуларни процеси. Извори и приступи у развоју курикулума. Модуларизација и модули у образовању одраслих. Развој модуларних програма. Исходи и оцењивање постигнућа. Образовање усмерено на компетенције. Исходи учења и компетенције. Компетенције и компетентност. Карактеристике и структура компетенција. Концепт кључних компетенција. Стандарди у образовању.</p> <p>Практична настава</p> <p>Спецификација потреба за знањима и вештинама – социјално-демографска анализа, Спецификација посла /занимања - функционална анализа, DACUM анализа, Стандарди рада. Спецификација учења – развој циљева и исхода учења. Развој дескриптора. различитог нивоа. Спецификација услова учења – развој стандарда услова учења. Спецификација евалуације – развој стандарда евалуације и оцењивања.</p>

Матодe избођења наставe :	
Предавања, вежбе, групни и индивидуални рад, групне и индивидуалне консултације.	
Оцена знања (максимални број поена 100):	
Предиспитна обавеза	Број поена
семинарски рад	30
Завршни испит	Број поена
писмени испит	70
План наставе по недељама:	
Литература и извори података:	
--- Општа обавезна литература	
Apple, W.M., (2012) Ideologija i kurikulum, Fabrika knjiga, Beograd, str. 95 – 236.	
Kennedy, D., (2011) Pisanje i upotreba ishoda učenja, Tempus kancelarija u Beogradu, Beograd.	
Griffin, C., Curriculum Theory in Adult and Lifelong Education, CROOM HELM, London & Sidney;	
Пастуовић, Н., (1999) Едукологија, Знамен, Загреб.	
Вукасовић, М., (2006) Развој курикулума, Алтернативна академска образовна мрежа, Београд.	
Деспотовић, М., (2010) Развој курикулума у стручном образовању, Универзитет у Београду – Филозофски факултет, Београд.	

И циљем и исходима предмета планирано је да студенти стекну одређења знања, као и одређене вештине релевантне за развој курикулума у образовању и обучавању одраслих. Садржај, одабрана литература и комбинација метода извођења наставе су усаглашени са постављеним циљевима и пројектованим исходима. Такође је и начин оцењивања усклађен са претходно наведеним елементима силабуса. Оцена се формира на основу праћења активности студената, оствареног постигнућа везаног за израду семинарског рада као предиспитне обавезе. Други део бодова (максимално 70) везан је за писмени испит. Као што може да се примети оцена настаје на основу постигнућа из два различита сегмента рада.

Пре почетка сваког семестра, како на свим одељењима Факултета, тако и на Студијској групи за андрагогију, доноси се и постаје доступан студентима План извођења наставе, који обухвата:

- основне податке о сваком предмету, као што су: назив, година, број ЕСПБ бодова;
- услове за похађање предмета (претходно положени испити);
- распоред извођења часова (предавања и вежбе);
- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Поред Плана извођења наставе, такође пре почетка семестра, доносе се и доступни су на увид студентима програми свих предмета (силабуса) који чине студијски програм основних академских студија андрагогије. Између осталог, програми укључују:

- циљеве предмета;
- садржај и структуру предмета;
- план рада по недељама или тематским областима;
- начин оцењивања на предмету; и

уџбеничку или другу обавезну литературу (*Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање*, стр. 13; http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

Програм мастер академских студија андрагогије може да се нађе на сајту Филозофског факултета, на адреси: http://www.f.bg.ac.rs/andragogija/program_studija.php?god=4&nivo=2

SWOT анализа

ПРЕДНОСТИ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> * Чланство наставника и сарадника у релевантним међународним организацијама у области учења и образовања одраслих +++ * Учешће наставника на домаћим међународним пројектима везаним за учење и образовање одраслих +++ * Веома развијена међународна сарадња и мобилност студената, наставника и сарадника +++ * Пораст интересовања студената који су завршили друге студијске групе Филозофског факултета или друге факултете за упис на мастер академске студије андрагогије * Веома развијена интерактивна настава +++ * Способности наставника и сарадника, с обзиром на професију, за пројектовање наставе: међуоднос исхода – садржаја – метода +++ * Вишеструке могућности за информисање студената о плану и 	<ul style="list-style-type: none"> * Преоптерећеност наставним и другим факултетским обавезама појединих наставника и сарадника ++ * Због малог укупног броја студената на мастер академским студијама андрагогије, мали број студената по изборним предметима, што најчешће води ка консултативном раду наставника са студентом/студентима +++ * Пројектовани систем полагања диференцијалних испита за студенте који су завршили друге студијске групе на Филозофском факултету или друге факултете ++ * Просторни капацитети за реализацију наставе +++ * Опремљеност учионица савременим наставним средствима ++ * Могућности и материјалне и људске за одржавање он-лајн наставе +++

програму студија, почев од сајта Факултета +++ * Високе просечне оцене квалитета наставе према процени студената током последње четири године +++ * Организованост на нивоу Факултета, Одељења и Катедре рада на унапређивању квалитета студија +++	
МОГУЋНОСТИ	ОПАСНОСТИ
* Контакти са релевантним послодавцима у циљу унапређивања наставног процеса +++ * Умреженост са релевантним страним универзитетима, факултетима, институтима и катедрама +++	* Због промене статуса Републике Србије знатно мањи фондови за мобилност студената +++ * Недостатак средстава за пружање подршке реализацији наставног процеса путем савремених наставних и техничких средстава +++

Предлог мера и активности за унапређивање квалитета у оквиру Стандарда 5

Имајући у виду резултате више спроведених анализа, на нивоу Факултета и Одељења и Катедре за андрагогију, а ради наставка континуираног рада на унапређивању квалитета наставног процеса, Катедра за андрагогију планира да спроводи следеће активности:

- 1) Даља анализа резултата студентских евалуација курсева на свим нивоима студија андрагогије и проналажење приоритета за рад на унапређивању наставног процеса;
- 2) Формирање мањих радних група на нивоу Катедре за андрагогију, састављених од наставника, сарадника и студената, за формулисање предлога за унапређивање појединих елемената и аспеката наставног процеса;
- 3) Наставак спровођења мањих анализа одређених елемената и аспеката наставног процеса на нивоу Катедре за андрагогију и/или Одељења за педагогију и андрагогију;
- 4) Популарисање мастер академских студија андрагогије и привлачење већег броја студената
- 5) Унапређивање система диференцијалних испита за студенте који су завршили основне академске студије на другим студијским групама на Филозофском факултету или на другим факултетима.
- 6) Изналажење и коришћење даљих могућности за побољшање просторних капацитета за реализацију наставног процеса;
- 7) Изналажење и коришћење даљих могућности за унапређивање техничких могућности за реализовање наставног процеса;

- 8) Развијање стратегија за очување добре праксе везане за: 1. сарадњу са различитим социјалним партнерима који могу значајно да допринесу унапређивању наставног процеса (склапање нових споразума о сарадњи; изналажење простора за волонтирање и истраживачки рад студената и друго); 2. наставак и унапређивање сарадње са страним универзитетима и размена студената, наставника и сарадника; 3. мобилност студената и запослених; 4. пројектне активности у оквиру домаћих и међународних пројеката, са укључивањем студената; 5. часопис *Андрагошке студије*, уз отварање ширег простора студентима мастер и докторских студија за објављивање радова.

Прилог 5.1: Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2: Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе

Прилог 5.3: Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

Прилог 5.4. Меморандум о сарадњи

Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

На Мастер студијама Катедре за андрагогију ангажован је довољан број наставника и сарадника за реализацију предложеног студијског програма. Наставници располажу стручним квалификацијама из ужих научних области које су обухваћене студијским програмом. Пажљиво се води брига о генерацијском обнављању наставног кадра и о ангажовању и усавршавању млађих сарадника. Сарадници се укључују у истраживачке пројекте и комисије за оцену завршних радова на основним и мастер студијама, како би изградили осећај за целовитост наставног процеса. Наставници и сарадници редовно прате кретања у својој научној области и уграђују новија постигнућа у наставни процес. Ангажовањем у истраживачким пројектима наставници и сарадници одржавају континуитет у научном раду, што доприноси тематском обогаћивању наставе и искуственој актуелизацији проблема који се обрађују. Наставници и сарадници су подстицани и подржани у примени различитих облика наставе и оријентацији ка практичном раду.

Обезбеђивање квалитета наставника и сарадника на Катедри за андрагогију део је општег рада Филозофског факултета на осигурању квалитета. (За стратешка опредељења Филозофског факултета везана за процес праћења и унапређивања квалитета, као и оперативне механизме унапређивања квалитета видети <http://www.f.bg.ac.rs>). Напори за осигурање квалитета наставног кадра усмерени су ка обезбеђивању наставе коју ће реализовати квалификован, компетентан и посвећен наставни кадар, што се пре свега осигурава поштовањем прописа који регулишу избор наставника и сарадника на факултетима Универзитета у Београду и то: Закона о високом образовању Републике Србије, Статута Универзитета у Београду, Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, Правилима о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду, Правилника о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање,

Правилника о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, Статута Факултета о условима за избор у звања (чланови од 126–141). Увид у део резултата рада на осигурању квалитета може се видети у резултатима евалуативног поступка у оквиру самовредновања који се редовно спроводи (за 2019. годину видети: http://www.f.bg.ac.rs/files/obraci/r_Izvestaj_o_rezultatima_samovrednovanja_2019.pdf).

Обезбеђивање одговарајућег наставног кадра подразумева поштовање поступака и критеријума који су дефинисани прописаним процедурама у поменутих документима, а које су праћене вођењем адекватне кадровске политике, систематским праћењем и подстицањем научно-истраживачког и стручног рада, развијањем и усавршавањем стручних и методичких компетенција наставника и сарадника, као и њиховим континуираним ангажовањем на остварењу циљева рада Факултета, али и шире заједнице. Улажу се напори да се наставници и сарадници благовремено и потпуно информичу о постојећим могућностима за професионални раст и развој наставника и сарадника кроз разноврсне облике стручног усавршавања, као што су: актуелни конкурси за различите облике усавршавања, прилике за коришћење стипендија, грантова и других потенцијалних видова материјалне подршке, позиви и подршка за учешће на научним и стручним скуповима конференцијама у земљи и иностранству. Сем тога, иницира се и шири сарадња са универзитетима, институтима и сродним научно-истраживачким институцијама у земљи и иностранству.

7.1. Опис стања

На мастер студијама Катедре за андрагогију на Филозофском факултету у Београду у сталном радном односу је тренутно ангажовано 13 наставника, од тога 6 у звању редовних професора, 2 наставника у звању ванредног професора, 4 наставника у звању доцента и је 1 у звању научног сарадника.

Од укупног броја наставника, 1 наставника је ангажовано по уговору, а 2 по уговору о допунском раду. ([Табела 7.1.](#)).

Када је реч о сарадницима, на Студијској групи, на основним студијама, запослено је 3 сарадника у звању асистента – 1 у радном односу и 2 по уговору. ([Табела 7.2.](#))

Наставни кадар који чествује у реализацији студијског програма на Катедри за андрагогију је високог квалитета, на шта указују стручне компетенције, научна продуктивност, као и квалитет наставе који се редовно процељује од стране студената.

Професори Катедре групе за андрагогију уживају висок научни и стручни реноме у земљи и иностранству, они су чланови угледних међународних научних и стручних тела, удружења и организација (Европско удружење за образовање одраслих, Европско удружење за истраживања у образовању одраслих, Међународни савет за образовање одраслих, Унеско итд.), учесници на бројним националним и међународним скуповима високог ранга (често и ко-организатори), уредници и/или рецензенти реномираних интернационалних и домаћих научних часописа. Осим у настави, већина наставника и сарадника је укључена у научно-истраживачке и развојне пројекте које финансира Министарство надлежно за послове науке, затим у пројекте које финансирају међународне институције, државне институције, органи локалне самоуправе, домаћа предузећа и иностране компаније, као и у међународне, нарочито европске пројекте. Поједини наставници и сарадници ангажовани су као консултанти или као чланови експертских група формианих од стране државних органа или угледних међународних институција из области образовања одраслих. Катедра има развијену међународну сарадњу и високу репутацију у међународним научним круговима и њени чланови су гостујући предавачи на угледним европским универзитетима, учествују у заједничким истраживањима и другим релевантним активностима. 2019. године Катедра за андрагогију је под ригорозним критеријумима одабрана за домаћина и организатора тријеналне конференције Европског удружења за образовање одраслих (ECPEA), регионалне конференције о образовању одраслих и глобалног скупа научника и експерата из Хола славних у образовању одраслих. Тиме је међународна андрагошка, поводом прославе 40 година од оснивања Катедре за андрагогију, заједница потврдила квалитет њеног рада, обезбеђеног превасходно кроз квалитет наставника и сарадника. Факултет се труди да и нове сараднике регрутује пре свега ригорозном селекцијом из реда најбољих студената. Њиховим укључењем у научно-истраживачки рад, у активности Катедре, као и у додатне облике континуираног усавршавања, остварује се мисија континуираног обезбеђивања научног подмлатка. Европско удружење за образовање одраслих, Европско удружење за истраживања у образовању одраслих, Међународни савет за образовање одраслих, Унеско

итд.). Овим се обезбеђује да наставници на мастер студијама буду укључени у високо-квалитетне облике континуираног усавршавања, да буду у току са новим научним достигнућима и истраживачким резултатима, тако да на настави докторских студија могу да обезбеде највиши ниво наставе, упоредив са реномираним евроским и светским универзитетима.

У оцени рада наставника и сарадника Катедра има у виду квалитет рада са студентима, квалитет научног рада, као и квалитет других активности на Универзитету и Факултету, у широј заједници, и у међународним оквирима. Приликом избора кандидата у звање наставника посебно се вреднују: резултати научног и истраживачког рада кандидата, ангажовање кандидата у развоју наставе и других делатности Факултета, резултати рада са студентима и резултати у обезбеђивању научно-наставног подмлатка. Она обезбеђује редовно праћење и вредновање квалитета педагошког рада наставника и сарадника, укључујући и периодичну студентску евалуацију рада наставника и редовне консултације са студентима мастер студија, и предвиђа подстицајне и, по потреби, корективне мере за обезбеђивање задовољавајућег нивоа квалитета наставе.

Провера квалитета наставника обезбеђује се анкетирањем студената, које се изводи према Правилнику Универзитета у Београду о студентском вредновању педагошког рада наставника. Повратне информације добијен у интензивним консултацијама са студентима мастер студија користе се и за унапређивање рада наставника. Катедра при избору и унапређењу наставно-научног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника на основу резултата спроведених анкета.

7.2. SWOT анализа квалитета наставника и сарадника

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Поступак избора усаглашен и унапређен у односу на критеријум Националног савета за високо образовање	+++	Критеријуми за избор у звања наставника и сарадника се често мењају	++

Постоји јасно дефинисана политика праћења квалитета наставника и сарадника и дефинисани актери	+++	Недостатак дугорочног програма за развој кадра	++
Катедра за андрагогију континуирано и активно учествује у активностима Факултета везаним за унапређивање квалитета	+++		
Квалитет наставног кадра се обезбеђује брижљивом селекцијом и избором на основу јавног поступка, уз обавезну проверу квалитета њиховог рада у настави	++		
Резултати анкетања студената се узимају у обзир кроз континуирано праћење оцена за сваки семестар и поспешују планирање и даљи развоја наставничког кадра	++	Недовољно коришћење података добијених контролом квалитета за планирање будућих активности	++
Наставни кадар факултета испуњава услов компетентности и способан је за реализацију акредитованих студијских програма и научно-истраживачког рада	+++	Слабе материјалне (финансијске) могућности за стимулисање усавршавања, међународне сарадње или награђивање наставника и сарадника чији резултати то заврешују	++
Присутна је тежња наставника и сарадника ка сталном развоју и унапређивању сопствене научне и стручне компетентности			
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Управа системски прати и подстиче педагошке, истраживачке и стручне активности наставника и сарадника	+++	Недостатак система награђивања за постигнуте значајне резултате у научно-истраживачком раду у земљи и иностранству	+++
Развијање постојећих облика сарадње и заснивање нових облика сарадње на домаћем и међународном простору	+++	Неуједначеност методологија извођења наставе	+++

Повезивање наставника и сарадника са наставницима и сарадницима других научно-истраживачких институција у земљи и иностранству	+++	Опасност да најбољи млади научни кадрови немају прилике да остваре академску каријеру	++
Интензивнија мобилност наставника и сарадника финансирана средствима из буџета међународних научних и стручних пројеката	+++	Финансијска криза утиче на већу заинтересованост младих наставника и сарадника за рад на пројектима уместо на унапређење наставног процеса	++
Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно, 0 → без значајности			

7.3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета наставника и сарадника

Може се закључити да су захтеви Стандарда 7 у значајној мери испуњени. Ипак, и поред тога постоје одређени аспекти који би се могли унапредити. Од суштинског значаја је задржати и унапређивати процедуру континуираног праћења и оцене квалитета и компетенција наставног особља. Потребно је применом корективних мера унапређивати квалитет наставника и сарадника, али фокус је на подршци високо-квалитетним облицима усавршавања за наставнике на мастер студијама, јер су они често недоступни из финансијских разлога. Разноврсне мере треба да допринесу подизању развоју укупне културе квалитета.

Табеле и прилози за стандард 7:

[Табела 7.1.](#) Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

[Табела 7.2.](#) Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

[Прилог 7.1.а](#) Правилник о избору наставника и сарадника

[Прилог 7.1.б.](#) Правила о ближим условима за избор наставника и сарадника Филозофског факултета у Београду – ступила на снагу 24.09.20019.

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Опис

Квалитет студената на Мастер академским студијама андрагогије заснива се на факултетским, универзитетским и законским регулативима и процедурама, те прати трендове целоживотног учења (хоризонталног и вертикалног). Селекција, систем напредовања, систем оцењивања и праћења, мобилност, принципи инклузије и давања једнаких шанси свим кандидатима, као и уписаним студентима, део су датог квалитета.

Основни услови уписа студената на Мастер академске студије андрагогије истоветни су условима свих осталих програма мастер академских студија на Филозофском факултету у Београду. О датим се потенцијални и актуелни кандидати могу информисати из више извора:

- релевантне веб странице сајта Филозофског факултета (<http://www.f.bg.ac.rs>)
- обавештења и постери изложени на огласним таблама Факултета
- информације дате у оквиру годишњих конкурса МПНТР
- релеватна веб страница Универзитета у Београду (<http://www.bg.ac.rs/sr/upis/upis.php>)
- Служба за студентске послове Факултета
- Инстраграм профил Факултета ([filozofski_fakultet_bg](https://www.instagram.com/filozofski_fakultet_bg))
- штампани водич/брошура за студенте и памфлета Факултета
- “Дан отворених врата” Факултета

Из датих извора кандидати су у стању да се детаљно информишу о процедури и условима уписа, структури програма, начину напредовања итд., а дате информације су јасне и прецизне. Начин селекције и услови уписа прецизно су утврђени: Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду, Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду, Статутом Филозофског факултета у Београду, Правилима мастер академских студија (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

Процес селекције, уписа и сам ток студија на Мастер академским студијама андрагогије инкорпорира принципе гарантовања једнакости прилика и равноправности по свим основама (пол и род, национална и етничка припадност, боја коже, језик, конфесија, политичко или друго мишљење, сексуална оријентација, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање). Заштита студената од дискриминације, као и њихова права утврђена су и Статутом Филозофског факултета у Београду (члан 104.), (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta). Одлуку о упису лица са посебним потребама и припадника мањинских група доноси Министарство просвете, науке и технолошког развоја на бази афирмативне акције, које Филозофски факултет поштује.

Упис особа са инвалидитетом применом афирмативне мере спроводи се у складу са Програмом афирмативне мере уписа лица са инвалидитетом, који је у саставу стручног Упутства Министарства

просвете, науке и технолошког развоја за спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама, чији је оснивач Република Србија.

Квалитет студената се прати континуирано током студија. Студентима се редовно пружају све релевантне информације везане за њихово студирање путем огласних табли и сајта Факултета, као и посебно у оквиру активности на појединачним курсевима. Статутом Филозофског факултета у Београду прописано је обавезно присуство и активно учешће студената у свим видовима наставе. Редовно присуство и активно учествовање у настави је дефинисано Правилником о оцењивању и испитима ([Прилог 8.2.1](#) и [Прилог 8.2.2](#)) као и Правилима мастер академских студија (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

Програм Мастер студија андрагогије гарантује студентима професионално и коректно понашање наставника, сарадника и свих запослених приликом студирања и посебно наставних активности и оцењивања. Подаци о понашању наставника и сарадника се прате и евалуирају анкетно, на крају сваког семестра.

Приступ студирању у оквиру друге ВШУ, признавање остварених резултата образовања, односно ЕСПБ на студијама друге високошколске установе у земљи или иностранству, оцена о испуњењу обавеза студента, права и обавезе студента, студирање студената других високошколских установа на Факултету, вођење евиденција и друга питања у вези са мобилношћу студената, уређена су експлицитно регулисана Правилником о мобилности студената (http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta).

Студенти су укључени у све области управљања и одлучивања на Филозофском факултету у Београду, у складу са Законом о високом образовању и правним актима Факултета. Студенти имају прилике да редовно присуствују седницама комисија и Наставно-научног већа Факултета, што је право које се активно упражњава. Студентски парламент је заступљен у органима Факултета и води активну бригу о поштовању студентских права. Студенти имају несметан и слободан приступ Управи Факултета, зашта постоје дефинисани термини. Активну подршку студентима пружа и Центар за развој каријере Филозофског факултета Универзитета у Београду (http://www.f.bg.ac.rs/sr-lat/stud_organizacije/czrk/organizacija).

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Јасно дефинисане процедуре и организација пријемног испита и уписа студената.	+++	Недостатак простора за наставу и истраживање, као и додатног броја већих учионица.	++
Интезивна сарадња са установама културе и образовним установама у националним оквирима (и у смислу студентских активности).	+++	Још увек недовољна прилагођеност свих простора на Факултету студентима са хендикепом.	++

Загарантована и поштована једнакост и равноправност студената по свим основама.	+++		
Интезивна сарадња са страним ВШУ (и у смислу студентске мобилности).	+++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Интезивнији развој студенских екстракурикуларних активности, односно спортских, културних и уметничких дешавања на/при Факултету.	++	Недостатак средстава за набавку савремене компјутерске и софтверске опреме.	++
<p>Скала за квантификацију процене: +++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно;</p> <p>0 → без значајности</p>			

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8:

- Подстицање екстракурикуларних активности студената при Факултету.
- Подстицање даље студентске мобилности.
- Набавка савремене опреме, компјутера и софтвера.
- Организација мини-студентских конференција и летњих школа и на нивоу мастер академских студија.

Показатељи и прилози за стандард 8:

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1 Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2.1 Правилник о оцењивању 1

Прилог 8.2.2 Правилник о оцењивању 2

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања. Дате регулације су интегрисане у оквиру Прилога 8.2.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

Опис:

Катедра за андрагогију на Филозофском факултету Универзитета у Београду располаже богатим фондом релевантне литературе неопходне за извођење наставе, самостални истраживачки рад студената, и савлађивање градива предвиђеног планом и програмом предмета на мастер академским студијама андрагогије.

Настава свих студијских предмета на мастер академским студијама андрагогије обухваћена је одговарајућом и адекватном обавезном и додатном литературом. Литература је унапред позната и садржана у силабусима предмета који су објављени на сајту Факултета, и доступна у библиотеци Одељења за педагогију и андрагогију, у потребној количини и на време.

Библиотека Одељења за педагогију и андрагогију обезбеђује студентима мастер академских студија андрагогије потребне библиотечке ресурсе и опрему неопходну за адекватно учење и рад на студијским предметима предвиђеним у оквиру наведеног студијског програма, као и ресурсе и опрему за квалитетан самостални истраживачки рад. Фонд Библиотеке служи студентима и за израду мастер радова. Библиотека располаже различитим типовима библиографске грађе (књигама, монографијама, уџбеницима, зборницима радова, енциклопедијама, часописима, докторским дисертацијама, магистарским тезама, дипломским радовима и другим публикацијама), како на српском језику, тако и на страним језицима (енглеском, немачком, руском, мађарском, француском и другим). Посебну вредност носи фонд старих и ретких књига. У основном фонду Библиотека има 51.191 књигу и пет поклон библиотека – проф. др Радивоја Квашчева, проф. др Љубомира Крнете, проф. др Александре Марјановић, проф. др Јована Ђорђевића, Милене Орловић-Поткоњак и проф. др Николе Поткоњак и проф. др Душана Савићевића. У фонду серијских публикација издваја се 296 наслова домаће и стране периодике (око 28.500 свезака). Фонд библиотеке одговара потребама запослених наставника, сарадника, истраживача и студената на Катедри за андрагогију у циљу квалитетног образовног, научног и истраживачког рада. Приказ броја и врсте библиотечких јединица у Библиотеци Одељења за педагогију и андрагогију дат је у Табели 9.1.

За претраживање библиотечких ресурса корисницима су на располагању класични лисни каталози (ауторски, предметни). Уз то, Библиотека Одељења за педагогију и андрагогију саставни је део Виртуелне библиотеке Србије, чиме је корисницима омогућено и претраживање грађе путем електронског [каталога](#) посредством програмског система COBISS.SR.

Студентима и запосленима су доступни библиотечки рачунари и рачунари у холовима Факултета прикључени на академску мрежу, који омогућавају претраживање библиотечке грађе и других релевантних фондова. У склопу Библиотеке налази се и читаоница, која обезбеђује адекватне услове за рад студената и коришћење библиотечке грађе коју није могуће позајмити ван просторија Библиотеке.

Обезбеђивање квалитета уџбеника и остале литературе регулисано је релевантним правним актима Републике Србије и Универзитета у Београду: *Закон о уџбеницима* («Службени гласник РС», бр. 68/15); *Закон о библиотечко-информационој делатности* («Службени гласник РС», бр.52/11), *Правилник о наставној литератури* ("Гласник Универзитета у Београду", бр. 140/08), као и на документима донетим на нивоу Филозофског факултета Универзитета у Београду: Општи акт о уџбеницима односно *Правилник о издавачкој делатности, број 1429/1-VIII, од 09.10.2008. године*,

Анекс I Правилника о издавачкој делатности, број 1506/1, од 16.10.2008. године, Правилник о раду библиотека, број 773/1-IX/1, од 28.06.2012. године. У складу са овим документима, континуирано се анализира и оцењује квалитет уџбеника и других учила у погледу квалитета садржаја, структуре, стила и обима.

Праћење и обезбеђивање квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса део је и опште стратегије обезбеђивања квалитета на Факултету. Акционим планом за спровођење Стратегије обезбеђивања квалитета прописане су мере и индикатори унапређења ресурса неопходних за адекватно и савремено извођење наставе, унапређења услова учења, унапређења наставне и научне литературе, и рада библиотека и рачунарског центра.

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, као и структура и обим библиотечког фонда систематски се прате и периодично проверавају, на основу чега се предузимају мере за њихово унапређење. Библиотека набавља стручну литературу куповином, а на основу исказаних потреба наставног и научног особља. Фондови се повремено богате поклонима установа и појединаца, тако да библиотеке у своме саставу имају и више легата наших заслужних научника и јавних радника.

Филозофски факултет располаже одговарајућом техничком и информатичком опремом за савремено извођење наставе и савлађивање градива. Све учioniце опремљене су рачунарима, видео-пројекторима и другим потребним средствима за квалитетну реализацију наставе. Студентима су на располагању услужни рачунари у холовима Филозофског Факултета, као и рачунарска учioniца, која располаже потребним бројем рачунара са приступом Интернету преко академске мреже. Тиме је омогућен приступ базама података које су релеватне за научне и наставне сврхе, што је од посебног значаја за истраживачки рад студената на мастер академских студијама. Попис информатичких ресурса дат је у [Табели 9.2.](#)

Послове у Библиотеци Одељења за педагогију и андрагогију обављају запослени који испуњавају услове одређене законом и *Правилником о систематизацији послова и радних места Филозофског факултета*. Запослене у библиотеци поседују одговарајућу стручну спрему и редовно се усавршавају у складу са захтевима модерног библиотекарства. Запослене библиотекарке имају високу стручну спрему из друштвено-хуманистичких области, као и положен стручни испит за библиотекаре. Поред овога, библиотекарке имају лиценце потребне за рад у систему *COBISS* и континуирано се усавршавају у области наведеног система. Број запослених лица одговара потребама запослених и студената на Катедри за андрагогију, чиме се све потребне консултације, прикупљање и добављање потребне литературе реализује у адекватног временском року.

Поред овога, врши се континуирано праћење, оцењивање и унапређивање њихових компетенција и мотивисаности за подршку свим студентима и запосленима. Међу задацима Комисије за библиотеке на Филозофском факултету истиче се и континуирано подстицање стручног усавршавања библиотечких радника и разматрање предлога за унапређење рада.

Библиотекари корисницима дају неопходна обавештења о библиотекама и посебним књижним фондовима, упознају их са могућностима коришћења електронских каталога и база података домаћих и иностраних библиотека, пружају подршку приликом избора и проналаска потребне грађе и дају препоруке о додатним релеватним изворима.

Библиотека и читаоница намењена студентима мастер академских студија андрагогије налази на другом спрату Филозофског факултета – спрату Катедре за андрагогију. Просторија читаонице смештена је у делу спрата који обезбеђује адекватне услове (мир, тишину, природно осветљење,

приступ рачунару, проветреност, климу и слично) за истраживачки рад и учење студената, рад наставног и ненаставног особља. Библиотека Одељења за педагогију и андрагогију је отворена за студенте током читавог дана, од 8:00 до 20:00 часова, док је читаоницу могуће користити од 8:00 до 22:00 часа. Сва питања значајна за коришћење библиотечких услуга регулисана су *Правилником о раду библиотека Филозофског факултета у Београду*.

SWOT анализа:

ПРЕДНОСТИ		СЛАБОСТИ	
Постојање општих аката о уџбеницима и издавачкој делатности (правилници и други правни акти Филозофског факултета, Универзитета у Београду и акти на нивоу Републике Србије) којима су прописане све релеватне одредбе и процедуре и који су основа за праћење, унапређивање и евалуацију квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса	+++	Слабији темпо обнављања рачунарских софтверских и хардверских компонената и пратеће опреме	++
Библиотека Одељења за педагогију и андрагогију располаже фондом високе разноврсности структуре и значајног обима, који омогућава квалитетно извођење наставе, савлађивање садржаја предмета мастер академских студија андрагогије и истраживачки рад студената	+++	Непокривеност свих учионица приступом Интернету и академској мрежи	+++
Могућност коришћења фондова библиотека других одељења Филозофског факултета, који омогућава приступ литератури из сродних наука	++	Непостојање студентских корисничких налога који омогућавају приступ академској мрежи преко личних рачунара, а у циљу приступа различитим базама података	++
Развијена међубиблиотечка сарадња са другим библиотекама на територији Србије	++	Слабија доступност савремене литературе на страном језику у фонду Библиотеке, а која је значајна за научни-истраживачки рад на нивоу мастер академских студија андрагогије	++
Развој библиотечког фонда у складу са потребама студијског програма андрагогије, где се набавка нових, савременијих уџбеника и пратеће литературе обавља на основу исказаних потреба чланова Катедре за андрагогију	+++		
Мотивисаност и посвећеност чланова Катедре за андрагогију за праћењем развоја андрагогије у свету и континуираним осавремењивањем литературе обухваћене предметима на студијском програму андрагогије	+++		

Поседовање значајних информатичких ресурса (рачунари, софтвери, Интернет мрежа, електронски облици часописа и друге литературе, сајт Филозофског факултета, базе података, портал „е-Индекс“, портал „Моја библиотека“ и друго) за савремено и квалитетно реализовање наставе и рад студената, наставног и ненаставног особља	+++		
Приступ академској мрежи који омогућава доступност референтним базама података часописа, монографија и других литературних извора серијских и монографских публикација	+++		
Компететност особља библиотеке одговара захтевима модерног библиотекарства	++		
Радно време библиотеке, читаонице и рачунарског центра прилагођено је потребама студената, наставника и сарадника	++		
МОГУЋНОСТИ		ОПАСНОСТИ	
Доступност референтних база података часописа, уџбеника и других извора литературе	+++	Недовољан ниво улагања државе у образовну и научно-истраживачку делатност, што се посебно рефлектује на могућност набавке извора литературе, библиотечких и рачунарских ресурса	+
Развој образовних софтвера и других обазовних пакета и материјала у циљу одвијања наставних активности путем инфромационо-комуникационих технологија.	+++	Опасност од уништења делова постојећег фонда услед прекомерног коришћења грађе која је стара и у малом броју	+
Развој међубиблиотечке сарадње са иностраним универзитетским библиотекама	+++		
Улагање у дигитализацију постојећег библиотечког фонда, посебно издања која се не издају више	+++		

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9:

- Развој приступа академској мрежи у свим просторијама Факултета.
- Развој система корисничких налога студената за приступ академској мрежи.
- Повећање улагања у осавремењивање информатичких и библиотечких ресурса.
- Обезбеђивање континуиране обуке и усавршавања наставника, сарадника, истраживача и студената на Катедри за андрагогију у циљу ефикаснијег и квалитетнијег коришћења информатичких ресурса и информационо-комуникационих технологија у образовне сврхе.

Показатељи и прилози за стандард 9:

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Филозофски факултет у Београду, на коме се реализују Мастер академске студије андрагогије, захваљујући својој организационој структури и свом систему управљања, постиже циљеве и задатаке и у овом домену рада високошколске установе. Мастер академске студије се на Филозофском факултету у Београду реализују у трајању од једне школске године, односно два семестра, у обиму од 60 ЕСПБ бодова и прецизирана су документом: *Правила мастер академских студија*.

Организација и управљање Факултетом на мастер студијама андрагогије се не разликују од организације и управљања Факултетом на Основним академским студијама андрагогије и дефинисани су на основу *Закона о високом образовању*, *Статута Универзитета у Београду*, *Статута Филозофског факултета у Београду*, и општих аката Факултета. Организационо, делатност Факултета остварује се у оквиру следећих организационих јединица: научно-наставних јединица (одељења и катедара), наставних јединица (центра и кабинета), научних јединица (института, центара и лабораторија), административно-стручних јединица (одељења заједничких служби).

Статутом Филозофског факултета у Београду (https://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta) који је ступио на снагу 29. 05. 2019. године, као највишим правним актом установе, дефинисани су органи Факултета и њихове ингеренције: (1) Орган пословођења - Декан Факултета; (2) Орган управљања – Савет Факултета; (3) Стручни органи Факултета: Наставно-научно веће (Веће), Изборно веће, Веће одељења, Веће катедре, Веће наставне јединице, Веће научне јединице (научно веће); (4) Студентски парламент.

Декан је руководилац Факултета и *орган пословођења*. Декану у раду помажу *продекани*, у складу с одредбама Статута. Факултет има три продекана из реда наставника, задужених за науку, наставу и за *финансијско пословање Факултета*. Факултет има и *студента продекана*, који обавља послове координације између Студентског парламента и других органа Факултета.

Факултетом *управља Савет* факултета који броји укупно 27 чланова, од којих 15 бирају запослени на Факултету, 8 именује оснивач и 4 бира Студентски парламент. Структура 15 чланова Савета које бирају запослени на Факултету је следећа: по један представник сваке студијске групе (укупно 10), један представник научних јединица (института, центара и лабораторија), један представник Кабинета за стране језике, три представника Одељења заједничких служби.

Стручне органе Факултета чине: Наставно-научно веће (Веће), Изборно веће, Веће одељења, Веће катедре, Веће наставне јединице, као и Веће научне јединице (научно веће).

Наставно-научно веће је највиши стручни орган одговоран за реализацију научног и наставног рада на Факултету, а чине га сви наставници, који су у радном односу са најмање 70% радног времена на Факултету. У зависности од природе проблема о којем се расправља на Већу, Веће може бити проширено са по три студента са сваке студијске групе, сарадницима са Факултета и истраживачима у научном звању. За проучавање и припрему питања из свог делокруга, Веће образује сталне комисије, и то: Статутарну комисију, Кадровску комисију, Комисију за праћење и утврђивање квалитета наставе, Комисију за докторске студије, Комисију за студентска питања, Комисију за научноистраживачки рад, Комисију за библиотеке, Комисију за информатику, Комисију

за обезбеђивање квалитета и самовредновање, Комисију за наставну, научну и техничку документацију, Финансијску комисију, а по потреби може да формира и повремене комисије.

Изборно веће чине наставници и асистенти, који су у радном односу са најмање 70% радног времена на Факултету, при чему Изборно веће у поступку избора наставника чине наставници у истом и вишем звању од звања у које се наставник бира, а у поступку избора сарадника наставници и асистенти.

Веће одељења чине наставници и сарадници одељења, а за разматрање одређених проблема, Веће се проширује за једног представника студената са сваке године основних студија и једног представника студената са студија другог и трећег степена, које бира Студентски парламент. У раду већа учествују и истраживачи са одељења са научним звањима, као и ненаставно особље ангажовано на одељењу (библиотекари и секретари). На овом месту је потребно нагласити да на Факултету постоје следећа одељења: Одељење за филозофију, Одељење за социологију, Одељење за психологију, Одељење за педагогију и андрагогију, Одељење за историју, Одељење за историју уметности, Одељење за археологију, Одељење за етнологију и антропологију, Одељење за класичне науке. На челу сваког одељења се налазе *управници одељења* који се бирају из редова наставника ангажованих на одељењу. Одељење је у потпуности надлежно за управљање квалитетом мастер студија: утврђује студијски програм, облик и садржај рада на мастер студијама, одређује студенту ментора, одобрава тему мастер рада и формира комисију за одбрану мастер рада.

Веће катедре чине сви наставници и сарадници једне или више ужих научних области. На челу Већа катедре се налази шеф катедре.

Веће наставне јединице чине сви наставници и сарадници наставне јединице.

Веће научне јединице (научно веће) чине сви истраживачи у научном звању који учествују у реализацији пројеката научне јединице и најмање три наставника које изабере матично одељење.

Студентски парламент је орган преко којег студенти Факултета остварују своја права и штите своје интересе на Факултету. Има 21 члана, и то: по три члана са студијског програма историје и психологије, по два члана са студијског програма филозофије, социологије, педагогије, андрагогије, историје уметности, археологије, етнологије-антропологије, једног члана са студијског програма класичних наука. Студенти једног студијског програма бирају своје представнике за Студентски парламент са своје листе кандидата. За чланове Студентског парламента изабрани су студенти који добију највише гласова. Студент продекан организује изборе за Студентски парламент.

Катедра за андрагогију функционише у оквиру Одељења за педагогију и андрагогију. Поред Катедре за андрагогију, Одељење за педагогију и андрагогију сачињавају још и: Катедра за општу педагогију са методологијом и историју педагогије, Катедра за дидактику са методиком, Катедра за предшколску педагогију, Катедра за школску педагогију, а поред њих на Одељењу постоји и Институт за педагогију и андрагогију. На Катедри за андрагогију је ангажовано 6 редовних професора, 3 ванредна професора, 5 доцената, 5 асистената и 2 истраживача приправника. Од ненаставног

особља на Катедри су ангажовани и један стручни сарадник - секретар Катедре и један библиотекар. Катедром за андрагогију управља шеф Катедре, одлуке Већа Катедре се прослеђују Одељењу за педагогију и андрагогију, у чијем раду поново учествују и чланови Катедре, а одатле Наставно-научном већу и/или надлежним органима и службама Факултета.

Одељење заједничких служби обавља административно-стручне, техничке и помоћне послове. Чине га 6 служби (<https://www.f.bg.ac.rs/zaposleni/sluzbe>), и то: Одсек за правне, кадровске и административне послове, Одсек за набавке, Одсек за материјално-финансијско пословање, Одсек за студентске послове, Одсек за техничке послове, Рачунарско-документациони центар. Вреди поменути да Савет може на предлог декана образовати: Центар за издавачку делатност, Центар за међународну сарадњу и односе са јавношћу, Центар за статистичко праћење рада Факултета. Одељење заједничких служби обједињује и координира рад свих одсека и центара, води бригу о административном и финансијском пословању, раду са студентима, одржавању зграде Факултета и обезбеђењу потребне техничке и друге документације и предузима мере ради унапређења свих послова у оквиру своје делатности. Радом Одељења заједничких служби руководи секретар Факултета.

Обезбеђивање квалитета управљања и ненаставне подршке Филозофског факултета у Београду регулисно је *Статутом* и *Правилником о обезбеђивању квалитета и самовредновању Филозофског факултета*. Овим актима је дефинисано обезбеђивање квалитета у области управљања кроз планску, систематску и организовану евалуацију квалитета рада органа управљања и ненаставне подршке, која је домену надлежности рада сталне факултетске Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање.

SWOT анализа:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> *дефинисана организациона структура Факултета (+) *дефинисане надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа Факултета (++) *дефинисане процедуре кроз које се реализује управљање Факултетом (+++) *постојање сталне Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање, у чијој је надлежности евалуација руковођења и ненаставног особља (++) *дефинисане процедуре праћење и оцењивање квалитета управљања установом и ненаставног особља, уз мере за унапређење (+++) *дефинисани и јавно доступни услови за 	<ul style="list-style-type: none"> *због обима посла и малог броја руководећих кадрова и ненаставног особља тешко је обезбедити време за њихово усавршавање, (++) * не постојање интерног система усавршавања ненаставног кадра, (++) *не постојање система награђивања и напредовања, али и кажњавања ненаставног кадра који се (не) усавршава. (+)

<p>напредовање ненаставног особља, који су захтевнији од услова које прописује Универзитет у Београду (++)</p> <p>*транспарентност у раду и доступност релеватних информација о раду стручних служби и органа управљања (+)</p> <p>*постојање уговора који омогућавају мобилност и размену не само наставног, већ и ненаставног особља (++)</p>	
<p>Могућности</p>	<p>Опасности</p>
<p>*аплицирање за међународне пројекте који имају димензију усавршавања ненаставног особља; (++)</p> <p>*мотивисање других сродних факултета да размењују искуства и деле примере добре праксе, (+)</p> <p>*нова техничко-технолошка решења која би могла унапредити рад управе и ненаставног особља. (+)</p>	<p>*недостатак адекватних програма за стручно усавршавање руководиоца и ненаставног особља (++)</p> <p>*промена статуса Србије у међународној сарадњи због које ненаставно особље добија мања финансијска средства за међународну размену; (+)</p> <p>*индиферентност ненаставног особља за унапређивање квалитета рада, (++)</p> <p>*актуелна пандемија вирусом COVID 19, која пред управу и ненаставно особље ставља нове сложене организационе и технолошке изазове. (++)</p>
<p>Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Наставити са континуираним активностима евалуације рада управе Факултета и евалуацијом рада ненаставног особља; 2) Континуирано анализирати резултате студентске евалуације у погледу квалитета рада појединих служби Факултета и предложити евентуалне мере за унапређење рада ових служби; 3) успоставити систем награђивања и напредовања, али и кажњавања ненаставног кадра који се (не) усавршава, 4) Обезбедити програмске, финансијске, организационе, временске и техничке могућности за континуирано усавршавање ненаставног особља. 	
<p>Показатељи и прилози за стандард 10:</p> <p>Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе</p> <p>Прилог 10.2. Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица</p> <p>Прилог 10.3. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби</p>	

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

За извођење студијског програма академских студија андрагогије на сва три нивоа обезбеђени су неопходни просторни, технолошки и библиотечки ресурси. Факултет располаже амфитеатром, учионицама, компјутерском лабораторијом, библиотекама, читаоницама и другим простором потребним за реализацију студијског програма, на укупној површини од 18 853 м² (Табела 11.1). Одељење за педагогију и андрагогију а тиме и студијски програм андрагогија користи превасходно амфитеатар и слушаонице на првом и другом спрату за потребе наставе, простор читаонице и библиотеке на другом спрату као и Института за педагогију и андрагогију на шестом спрату.

Одељење поседује одговарајућу техничку опрему: графоскопе, компјутере, видео-пројекторе, штампаче итд. (Табела 11.2). Све учионице опремљене су компјутерима и LCD пројекторима. Студенти имају на располагању и рачунарске учионице, са могућношћу коришћења интернет мреже. Обезбеђена је сва потребна техничка опрема за савремено извођење наставе. На располагању су и две „паметне табле“ у учионицама на првом спрату, које се могу користити у настави.

На факултету је развијена рачунарска мрежа која омогућава наставницима, сарадницима и студентима коришћење доступних електронских база података, међународних часописа и друге релевантне литературе. Последњих је година обезбеђено коришћење Мудл платформе у настави а посебно од почетка пандемије Ковид 19 и друге платформе за извођење или подршку настави, попут Гугл учионице.

У циљу доступности простора и опреме лицима са посебним потребама на Факултету су израђене рампе за кретање са инвалидским колицима, као и одговарајући тоалет.

11.2. SWOT анализа

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Просторни капацитети којима Факултет у овом тренутку располаже усклађени су са укупним бројем студената ++ * Савремена техничка и информатичка опрема Факултета у складу је са потребама реализације студијских програма и научноистраживачких пројеката +++ * Техничко-технолошка опремљеност простора за наставу и научни рад, као и за рад ненаставних служби је одговарајућа +	<p>Неусловност делова зграде услед пропадања Платоа и последичног прокишњавања ++</p> <p>Једна компјутерска учионица није употребљива услед проблема са прокишњавањем ++</p> <p>Недостатак простора у читаоницама ++</p> <p>Компјутерске учионице се користе за наставу, што смањује њихову доступност студентима да рачунаре користе за самостални рад: истраживања, пројекте, израду семинарских радова, и слично ++</p> <p>Постојеће „паметне табле“ се не користе довољно у настави ++</p>

Могућности	Опасности
* Могућност спровођења учења на даљину и електронског учења ++ * Унапређивање и иновирање информатичке опреме могуће је кроз реализацију међународних научних пројеката и пружања услуга трећим лицима ++	Недовољно финансијских средстава за замену информационо-комуникационе опреме која брзо застарева +++ Зграда Факултета је стара и тешко је предвидети неопходна средства потребна за текуће и инвестиционо одржавање исте ++

+++ - високо значајно, ++ - средње значајно, + - мало значајно, 0 – без значајности

Предлог мера за даље унапређење квалитета простора и опреме:

- постоји потреба за већим бројем сала за оптимално реализовање наставног процеса, односно сала адекватне организационе структуре за савремене методе подучавања.
- Потребно је обезбедити свим наставницима и сарадницима компјутере са одговарајућим софтвером као основно средство за рад, као и наставити са опремањем већег броја учионица са компјутерском опремом.
- Обезбедити климатизацију свих кабинета, слушаоница и читаоница.
- Потребно је обезбедити бољу покривеност мрежом која би обезбедила квалитетније коришћење интернета у свакој учионици
- Потребно је обезбедити опрему за ометање телекомуникационих сигнала у амфитеатрима и већим учионицама током испитних рокова.
- Потребно је, а у складу са изазовима нових начина извођења наставе, обезбедити могућност директног видео преноса из учионица на интернет.

Показатељи и прилози за стандард 11:

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Опис стања, анализа и процена стандарда 13

Катедра за андрагогију и Филозофски факултет Универзитета у Београду пружају могућност својим студентима МАС андрагогије да активно и јавно учествују у процесима унапређења квалитета Катедре и Факултета кроз процесе самовредновања и друге процесе провере квалитета.

Студенти, чије представнике бира Студентски парламент, поштујући Правилник о раду Студентског парламента, Пословник о раду Студентског парламента ([Прилог 13.1.а](#)) и Статут Факултета (https://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta), су укључени у рад *Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање*, Статутарне комисије, Комисије за наставу (видети [Прилог 13.1.а](#) и [Прилог 13.1.б](#)) и друге комисије, тела и органе Факултета. Представници студената имају могућност да учествују у поступку самовредновања Факултета; када се разматрају питања и спроводе активности у вези са обезбеђивањем и оценом квалитета наставе; у реформи студијских програма; анализи ефикасности студирања; утврђивању ЕСПБ бодова; унапређењу мобилности студената; подстицању научно-истраживачког рада студената; заштити права студената и других студентских питања.

Студентски парламент, од укупно 27, бира четири члана *Савета факултета* који управља Факултетом. Такође, Факултет има и *студента продекана* који обавља послове координације између Студентског парламента и других органа Факултета и организује изборе за Студентски парламент. *Студентски парламент* је орган преко којег студенти Факултета остварују своја права и штите своје интересе на Факултету. Има укупно 23 члана, где студенти сваког студијског програма бирају своје представнике за Студентски парламент са своје листе кандидата, а студенти андрагогије имају своја два представника. Катедра и Факултет тесно сарађују и пружају подршку раду Студентског парламента.

Стратегијом за обезбеђивање квалитета се, између осталог, постављају циљеви континуираног рада на остваривању и сталном унапређењу квалитета високог образовања на Факултету; побољшава квалитет студијских програма, наставе и услова рада; осигурава квалитет увођењем механизма вредновања који ће осигурати висок ниво квалитета наставе и научно-истраживачког рада, као и укупног исхода образовног процеса. Да би се ови и други циљеви остварили, Факултет креира и *Акциони план за спровођење Стратегије за обезбеђивање квалитета*, у чије спровођење су укључени и студенти кроз рад Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање и Студентски парламент.

Дакле, кроз учешће у комисијама, Студентском парламенту и другим телима Факултета, мастер студенти имају прилику да заступају своје интересе, искажу своје потребе и проблеме, дају своје мишљење, предлоге, процене и на тај начин активно учествују у креирању стратегија, докумената, стандарда и поступака за обезбеђивање

квалитета Факултета. Улога студената МАС андрагогије у самовредновању и провери квалитета се огледа и у честој прилици да вреднују различите аспекте и елементе путем анонимних анкета у поступку самовредновања Факултета, где се мишљење студената разматра и узима у обзир како би се проценио и унапредио квалитет свих области у процесу самовредновања, што је важан чинилац за формирање свеобухватног мишљења о квалитету рада Факултета.

Факултет континуирано организује и спроводи следеће *анкете* (видети [Прилог 13.1.в](#) и [Прилог 13.1.г](#)):

- анкету посвећену студентској евалуацији управљања и организације рада на Филозофском факултету која представља оцене квалитета наставног процеса, постигнутих исхода учења, рада управе и стручних служби (обухвата: организацију наставе, литературу, библиотеке, испитне рокове, однос према студентима, изборне предмете, знање, укључивање студената, студентске организације, управу Факултета, рачунарски центар, интернет страну, студентске службе и услове рада);
- анкету о вредновању управљања и организације рада на Факултету, задовољство квалитетом рада управе, стручних служби, ненаставног особља и осталих аспекта рада, која представља самовредновање квалитета наставе од стране наставника/сарадника;
- анкету о мишљењима и ставовима дипломираних студената сва три нивоа студија (ОАС; МАС и ДАС) о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења (резултати анкете за сва три нивоа студија су наведени у [Прилогу 4.1](#));
- анкету о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломираних студената сва три нивоа студија (резултати анкете за сва три нивоа студија су наведени у [Прилогу 4.2](#));
- анкету о вредновању педагошког рада наставника/сарадника на сва три нивоа студија која се спроводи на крају сваког семестра (Резултати спроведених анкета за сва три нивоа академских студија су наведени у [Прилогу 5.1](#)). Вредновање педагошког рада наставника и сарадника на Филозофском факултету је регулисано Правилником о студентском вредновању наставе и педагошког рада наставника (видети [Прилог 13.1.д](#)). На крају сваког семестра спроводи се анкетирање студената о квалитету педагошког рада наставника и сарадника код којих су слушали наставу тог семестра. Анкетирање студената се обавља на два начина: у терминима редовне наставе у папир-оловка форми и онлајн форми коју студенти попуњавају на добровољној основи. До сада се показало да је онлајн анкетирање имало слаб одзив студената, што је разлог повратка на папир-оловка начин евалуације последњих година.

Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање редовно прати улогу студената МАС у вредновању и провери квалитета и подноси извештај Наставно-научном већу једанпут годишње. Факултет чини доступним јавности резултате анкета и укључује

их у укупну оцену самовредновања и оцене квалитета. Катедра за андрагогију настоји да на различите начине укључи мастер студенте у активности Катедре, Одељења и Факултета, сматрајући драгоценим њихов допринос кроз учешће и пружање повратне информације ради ефикасне сарадње, размене, задовољавање њихових потреба, захтева и даљег унапређења квалитета рада Катедре и Факултета.

SWOT анализа:

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> * Редовно учешће представника студената у Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање и другим телима и органима Факултета +++ * Студенти МАС, кроз анкетирање, имају могућност да активно учествују у евалуацији различитих аспеката и елемената установе, студијских програма, квалитета наставног процеса и педагошког рада наставника +++ * Активно учешће студентских представника у анализи резултата самовредновања и предлагању мера за побољшање квалитета ++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Недовољна заинтересованост и мотивисаност одређеног броја мастер студената за активно учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета +++ * Мањи одзив мастер студената да попуне анкете које су дате у електронској форми у односу на анкете у папир-оловка форми ++ * Недовољна заинтересованост мастер студената да директно учествују у раду органа Факултета ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> * Повећање заинтересованости студената на МАС андрагогије да се укључе у активности Студентског парламента и уопште активности везане за унапређење квалитета на Катедри и Факултету ++ * Унапређење сарадње са свршеним мастер студентима и њиховим послодавцима, у циљу добијања прецизнијих повратних информација које могу да утичу на унапређење квалитета + * Увођење корективних мера за решавање неусаглашености са стандардима квалитета које могу да допринесу подизању свести студената МАС андрагогије о њиховој улози у обезбеђењу квалитета на Филозофском факултету ++ 	<ul style="list-style-type: none"> * Враћање на анкете у електронској форми, којој се приступило услед измењеног начина рада ове године услед пандемије, носи са собом опасност недовољног одзива студената ++ * Отежани у услови за учешће студентских организација и представника студената у праћењу, провери, вредновању и унапређењу квалитета у академској 2019/2020 и 2020/2021 због измењеног начина рада Факултета услед пандемије ++ * Преоптерећеност мастер студената обавезама доводи до тога да студенти веома често немају времена за озбиљније бављење обезбеђивањем квалитета +

Скала за квантификацију процене:

+++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

- Радити на информисаности и едукацији студената МАС андрагогије о питању значаја процеса обезбеђивања квалитета, начина његовог функционисања, као и њихове улоге у самовредновању и обезбеђивању квалитета кроз активно учешће и укључивање у рад Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање и Студентског парламента,

- Осмислити начине да се више студената МАС андрагогије заинтересује и мотивише за активно учешће у активностима и процесу самовредновања и унапређење квалитета.
- Обезбедити сталну могућност анкета и повећано ангажовање студената МАС андрагогије у вредновању Факултета, квалитета студијских програма, наставног процеса и педагошког рада наставника, у ситуацији када се анкете задају у електронској форми. Обезбедити побољшање ефикасности процеса анкета, као и унапређење квалитета анкета и предузимање потребних корективних мера у односу на резултате.

Акциони план за Стандард 13

Активност	Одговоран	Рок за извршење	Очекиван резултат
Континуирани рад на информисању и едукацији студената МАС андрагогије о значају процеса обезбеђивања квалитета, начина његовог функционисања, као и значајне улоге студената у самовредновању и обезбеђивању квалитета	Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање; Продекан за наставу; Наставници и сарадници Факултета; Студентски парламент	Стално	Већа информисаност мастер студената по питању процеса унапређења квалитета, као и њихове улоге у самовредновању
Повећање заинтересованости студената МАС андрагогије за унапређење квалитета и подстицање на већу укљученост у активностима везаним за процес самовредновања	Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање; Наставници и сарадници Факултета; Студентски парламент	Стално	Већа заинтересованост и ангажованост мастер студената по питању унапређења квалитета
Модификовање анкета у циљу отклањања њихових недостатака и добијања што релевантнијих података, као и унапређење ефикасности и процеса анкета	Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање; Рачунско-документациони центар; Наставници и сарадници Факултета	До наредног самовредновања акредитације	Адекватнији опис тренутног стања и константан рад на побољшању квалитета

Показатељи и прилози за стандард 13:

[Прилог 13.1](#) Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

[Прилог 13.1.б](#) - Позив за седницу Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање

[Прилог 13.1.в](#) Списак спроведених анкета

[Прилог 13.1.г](#) Анкете спроведене у оквиру самовредновања

[Прилог 13.1.д](#) - Правилник о студентском вредновању педагошког рада наставника и наставе и измене и допуне Правилника о студентском вредновању педагошког рада наставника и наставе

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Филозофски факултет у Београду конципира, организује и континуирано реализује сет активности које су усмерене на праћење и процењивање различитих аспеката и елемената квалитета и реализације студијских програма на свим нивоима студија, са циљем стицања информација потребних за њихово унапређивање. Дефинисане процедуре, актери, као и развијена инфраструктура Факултета на чијем се унапређивању континуирано ради, омогућава праћење и проверу квалитета. Факултет различитим документима уређује питања везана за праћење квалитета различитих аспеката рада, а један од њих је и Стратегија за обезбеђивање квалитета која представља стратешки развојни документ везан за обезбеђивање, праћење и процењивање квалитета. Стратегија се периодично унапређује и основ је за израду акционих планова у овој области. Одговорност за обезбеђивање квалитета препозната је на нивоу свих актера на Факултету (свих наставника, сарадника, студената и ненаставног особља), а дефинисани су актери одговорни за праћење и унапређивање квалитета и то су пре свега управа Факултета (декан, продекани, секретар Факултета), затим Савет Факултета, Наставно-научно веће и Студентски парламент. Представници Катедре за андрагогију активно учествују у активностима везаним за систематско праћење и периодичну проверу квалитета.

Посебну улогу у обезбеђивању и унапређењу факултета има Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање, дефинисана Статутом Универзитета у Београду и Статутом Факултета. Ова комисија обавља сет послова везаних за унапређивање квалитета, од промовисања културе квалитета, преко планирања и анализирања поступака вредновања наставног и научноистраживачког рада; израде предлога Стратегије за обезбеђивање квалитета; праћење остваривања Стратегије за обезбеђивање квалитета и предлагање мера и активности у циљу побољшања квалитета. Комисија најмање једном годишње извештава Веће о стању на подручју обезбеђивања и унапређивања квалитета. У раду Комисије активно учествују и делегирани представници Катедре за андрагогију.

На студијском програму мастер студија андрагогије, а у складу са опредељењем Филозофског факултета се ради на обезбеђивању повратне информације од послодаваца, својих бивших студената и других релевантних организација о компетенцијама које су студенти андрагогије стекли похађањем и завршавањем мастер студија андрагогије. Овај поступак се спроводи путем анкетања самих студената и њихових послодаваца.

Филозофски факултет размењује информације са другим истакнутим европским високошколским институцијама, а Катедра за андрагогију сарађује са високошколским установама које се баве образовањем и истраживањем у области андрагогије. Факултет континуирано ради и на обезбеђивању података потребних за упоређивање са другим релевантним високошколским установама. Размена информација и унапређење квалитета остварује се на неколико начина и то путем сарадње у оквиру уговора о међународној сарадњи које потписује Универзитет у Београду, као и кроз билатералне уговоре о сарадњи Филозофског факултета у Београду. Студентима мастер студија андрагогије,

наставницима и ненаставном особљу доступни су програми мобилности, као и кратки студијски боравци у виду летњих и зимских академија на бројним сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора.

Филозофски факултет спроводи периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава спровођење стратегије и поступака за обезбеђивање квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета. Поступак самовредновања на Филозофском факултету спроводи се у свим областима обезбеђивања квалитета дефинисаним *Законом о високом образовању, Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа Националног савета за високо образовање* и интерним актима који регулишу обезбеђивање квалитета Филозофског факултета, а у складу са прописаном динамиком и интервалима самовредновања. Поступак самовредновања обухвата оцену испуњености сваког појединачног од петнаест стандарда квалитета који су утврђени поменутих правилницима. Поступак самовредновања спроводи се у три фазе, почевши од утврђивања извора, актера и динамике прикупљања података, затим фазе анкетирања наставника, сарадника, ненаставног особља, активних и дипломираних студената Факултета (анкета дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења), као и анкетирање послодаваца (анкетирање послодаваца о задовољству стеченим квалификацијама студената) прикупљање података о успеху студената на испитима и у студирању на основу релевантне службене документације (евиденције) Факултета, и коначно анализе прикупљених података и састављања редовног Извештаја о самовредновању који обухвата приказ актуелног стања, оцену испуњености стандарда квалитета и предлог мера за отклањање уочених недостатака и унапређење квалитета, као и SWOT анализе прописане Упутством Комисије за акредитацију и проверу квалитета. У периодичним самовредновањима, укључивање резултата анкетирања студената је обавезно. Поред Правилника и стратегије за обезбеђивање квалитета и утврђених кључних носилаца процеса вредновања квалитета рада, Факултет је установио и успоставио читав низ мера и процедура за праћење квалитета: стандарде и поступке за обезбеђивање и унапређење квалитета рада, план рада и процедуре за праћење и унапређење квалитета, поступке који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе, поступке и процедуре којима Факултет крајем сваког семестра спроводи анкете студената о сегментима квалитета педагошког рада наставника и сарадника на Факултету. На основу процедуре и инструмената усаглашених на нивоу Факултета, спроведено је у септембру 2020 анкетирање дипломираних андрагога, мастера и доктора андрагогије о стеченим компетенцијама дипломираних студената сва три нивоа. Резултати овог анкетирања представљени су у прилозима 4.1 и 4.2 овог Извештаја. Чланови Катедре за андрагогију учествују у вредновању поменутих аспеката и елемената квалитета, уважавајући резултате анкетирања при планирању и развијању иновiranог студијског програма андрагогије.

Стратешка опредељења Филозофског факултета везана за процес праћења и унапређивања квалитета, као и оперативни механизми унапређивања квалитета доступни су на званичној Интернет страници Филозофског факултета (<http://www.f.bg.ac.rs>). Резултати спроведеног евалуативног поступка у оквиру самовредновања, резултовали су Извештајем о самовредновању као јавним и транспарентним документом, доступним на Интернет страници Филозофског факултета у оквиру Центра за унапређење квалитета (http://www.f.bg.ac.rs/files/obrasci/r_Izvestaj_o_rezultatima_samovrednovanja_2019.pdf)

SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета

Предности	Слабости
<p>Катедра за андрагогију континуирано и активно учествује у активностима Факултета везаним за унапређивање квалитета +++</p> <p>Дефинисани актери процеса провере квалитета +++</p> <p>Успостављен онлајн систем анкетања ++</p> <p>Формирана база података од значаја за периодичне провере квалитета +++</p> <p>Постоји утврђена методологија за спровођење контроле квалитета и испуњености стандарда +++</p> <p>Сва усвојена документа везана за контролу квалитета јавна су и транспарентна и доступна су на Интернет страници Факултета ++</p> <p>Активно ангажовање студената у Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање +++</p>	<p>Слаба методологија поступака интерне провере квалитета која се спроводи континуирано ++</p> <p>Непостојање адекватне методологије поређења са другим високошколским установама ++</p> <p>Недовољно коришћење података добијених контролом квалитета за планирање будућих активности ++</p> <p>Непрецизно дефинисане обавезе запослених и студената у процесу контроле квалитета, као и недостатак мера за стимулацију њиховог учешћа, што за последицу има недовољну заинтересованост за овај веома знаћајан сегмент пословања Факултета +++</p> <p>Студенти генерално, показују слабо интересовање за учешће у активностима везаним за проверу квалитета ++</p>
Могућности	Опасности
<p>Постоји запослено ненаставно особље са капацитетом да помогне у контроли квалитета и испуњености стандарда ++</p> <p>Факултет има веће информатичке могућности које се могу искористити у процесу контроле квалитета и испуњености стандарда ++</p>	<p>Недовољна административно-техничка подршка раду Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање ++</p> <p>Недовољна посвећеност студената и наставника развоју културе квалитета ++</p>

Скала за квантификацију процене:

+++ → високо значајно; ++ → средње значајно; + → мало значајно; 0 → без значајности

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

- Још већи ангажман Катедре за андрагогију да у блиској будућности више користи сопствене капацитете за унапређивање различитих аспеката и елементата везаних за систематске провере и континуирано праћење квалитета.

-Потребно је унапредити капацитете Факултета у смислу ангажовања ненаставног особља које би пружио већу техничку подршку за спровођење активности провере и унапређивања квалитета.

-Неопходно је унапредити механизме којима би се у већој мери користили подаци добијени контролом квалитета за планирање будућих активности.

-Унапређивање процедура за размену информација о квалитету са другим високошколским установама, посебно у оквиру европског образовног простора.

-У већој мери искористити информатичке могућности Факултета за контролу квалитета.

-Неопходна су већа издвајања из буџета Факултета за спровођење активности везаних за праћење и унапређивање квалитета.

-Неопходно је осмислити додатне активности којима би се више мотивисали сви актери значајни за процес унапређивања квалитета (систем награђивања и похвала оних који су се активно ангажовали на овим пословима).

-Повећање знања и свести о значају неговања културе квалитета

Показатељи и прилози за стандард 14:

[Прилог 14.1](#) Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређења квалитета рада високошколске установе.